

C - Grupa zajęć do wyboru
Specjalność Neuropsychologia kliniczna i neurologopedia
Nazwa przedmiotu kształcenia: Anatomia i fizjologia funkcji poznawczych
Forma zajęć:

 Wykład
Ćwiczenia

Cele kształcenia
C1 Zapoznanie studentów z podłożem anatomicznym funkcji poznawczych

C2 Wskazanie mechanizmów neurofizjologicznych funkcji poznawczych

C3 Kształtowanie umiejętności analizy zależności między uszkodzeniami struktur mózgu a zaburzeniami funkcji poznawczych w kontekście diagnostyki neuropsychologicznej.

C4 Przygotowanie studentów do interpretacji wyników badań neurofizjologicznych i neuroobrazowych w kontekście funkcjonowania poznawczego człowieka.

Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowany w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów.

Wykłady
T1. Przytomność i świadomość

- Neuroanatomiczne i neurofizjologiczne podstawy przytomności i świadomości.
- Mechanizmy regulacji świadomości: rola tworów siatkowatego i kory mózgowej.

T2. Śmierć mózgowa

- Kryteria diagnostyczne i procedury kliniczne w określaniu śmierci mózgowej.
- Etyczne aspekty decyzji medycznych związanych z orzekaniem śmierci mózgowej.

T3. Neurofizjologiczne podłoże percepcji

- Struktura i funkcja dróg sensorycznych (wzrokowych, słuchowych, somatosensorycznych).
- Neurobiologiczne mechanizmy adaptacji sensorycznej i ich znaczenie w codziennym funkcjonowaniu.

T4. Mechanizmy uwagi

- Neurofizjologiczne podstawy uwagi selektywnej i podzielnej.
- Układ siatkowaty aktywujący i jego rola w modulacji uwagi.

T5. Mechanizmy pamięci

- Neurobiologia pamięci krótkoterminowej i długoterminowej.
- Rola hipokampa, kory przedczołowej i ciała migdałowatego w procesach pamięciowych.

T6. Powiązania uszkodzenie-dysfunkcja

- Funkcje poznawcze a uszkodzenia struktur mózgu (np. afazja, agnozja, amnezja).
- Zastosowanie technik neuroobrazowania (MRI, fMRI, CT) w diagnostyce deficytów poznawczych.

Ćwiczenia:
T7. Analiza poziomów świadomości i przytomności

- Studium przypadków klinicznych dotyczących stanów obniżonej świadomości (np. śpiączka, stan minimalnej świadomości).
- Ćwiczenia w różnicowaniu poziomów świadomości na podstawie wywiadów i obserwacji.

T8. Śmierć mózgowa – analiza przypadków

- Dyskusja nad kryteriami śmierci mózgowej na podstawie przykładów klinicznych.
- Symulacja procesu diagnostycznego i analiza procedur medycznych.

T9. Procesy percepcji i ich zaburzenia

- Ćwiczenia praktyczne z testami diagnostycznymi (np. testy pola widzenia, audiometryczne).
- Rozpoznawanie i analiza iluzji percepcyjnych jako narzędzia w badaniach poznawczych.

T10. Mechanizmy uwagowe

- Symulacje zadań uwagowych (np. test Stroopa, zadania podzielności uwagi).
- Ćwiczenia w interpretacji wyników badań EEG związanych z uwagą.

T11. Procesy pamięciowe – testy i diagnoza

- Praktyczne zastosowanie narzędzi do oceny pamięci (np. testy pamięci roboczej, testy słowne).
- Studium przypadków deficytów pamięciowych: analiza wyników i projektowanie strategii rehabilitacyjnych.

T12. Powiązania uszkodzenie-dysfunkcja

- Analiza nagrań wideo i materiałów przypadków pacjentów z uszkodzeniami mózgu.

- Ćwiczenia w rozpoznawaniu objawów neuropsychologicznych na podstawie wyników badań obrazowych i testów poznawczych.

T13. Projektowanie strategii rehabilitacyjnych

- Tworzenie planów wsparcia neuropsychologicznego dla pacjentów z zaburzeniami funkcji poznawczych.
- Dyskusja na temat roli neuroplastyczności w procesie rehabilitacji.

Literatura podstawowa:
Wykłady/ ćwiczenia:

1. Pąchalska M., Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu 1, Warszawa: PWN, 2014 (strony 111-150, 234-259, 284-383, 406-442)
2. Pąchalska M., Rehabilitacja neuropsychologiczna, Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2014 (strony 167-308)
3. Domańska Ł., Borkowska A. (red.), Podstawy neuropsychologii klinicznej, Lublin: Wydawnictwo UMCS 2008 (strony 24-45, 148-177, 276-333)

Literatura uzupełniająca:

1. Goldstein E.B. Sensation and Perception, Cengage Learning, 2016
2. Herzyk A., Wprowadzenie do neuropsychologii klinicznej, Warszawa: Wydawnictwo naukowe Scholar, 2009 (strony 139-180, 241-268)
3. Seniów J. (red.): Terapia neuropsychologiczna dorosłych chorych z uszkodzeniem mózgu, Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2019 (strony 62-118, 175-208)
4. Felten D., O'Banion M., Summo Maida M., Atlas Neuroanatomii i Neurofizjologii Nettera, Wrocław: Edra Urban & Partner, 2018 (strony 247-461)

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
wykład**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W01,	Absolwent zna w pogłębionym stopniu neurobiologiczne podstawy funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i językowego człowieka, w tym strukturę i funkcje ośrodkowego układu nerwowego.	K_W13
NKN_W02	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W11 K_W13

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
ćwiczenia**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U03	Absolwent potrafi rozpoznawać zaburzenia funkcji poznawczych, w tym uwagi, pamięci, percepcji, funkcji wykonawczych i językowych.	K_U17
NKN_U07	Absolwent potrafi stosować nowoczesne technologie wspomagające diagnozę i rehabilitację funkcji poznawczych i komunikacyjnych.	K_U05
NKN_K02	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i rehabilitacyjnych oraz uwzględniania indywidualnych potrzeb pacjenta.	K_K02

Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu
100
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu
4

Nazwa przedmiotu kształcenia: Cyberrehabilitacja		
Forma zajęć:		Laboratorium
Cele kształcenia C1 zapoznanie studentów z problematyką nowoczesnych technologii wykorzystywanych w rehabilitacji neurologicznej oraz wykorzystaniem nowoczesnych technologii, takich jak EEG Biofeedback, interfejsy mózg-komputer czy wirtualna rzeczywistość. C2 Zapoznanie studentów z urządzeniami wykorzystywanymi w cyberrehabilitacji, a także rozwinięcie umiejętności w zakresie doboru odpowiednich metod i narzędzi rehabilitacyjnych, takich jak systemy C-Eye, urządzenia VR czy narzędzia do przezczaszkowej stymulacji magnetycznej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb pacjentów. Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowany w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów. Laboratorium T1 - Rehabilitacja neuropsychologiczna – zasady, strategie. T2 - Cyberrehabilitacja – czym jest, etapy jej wprowadzania, wady i zalety stosowania, aspekty etyczne, rodzaje nowoczesnych technologii, efektywność T3 - Metody komputerowe stosowane w rehabilitacji neuropsychologicznej T4 - EEG Biofeedback T5 - Interfejsy mózg-komputer T6 - Wirtualna Rzeczywistość T7 - Urządzenia łączące Wirtualną Rzeczywistość oraz Kinect T8 - C-Eye jako przykład nowoczesnej technologii wykorzystywanej w rehabilitacji. T9 - Przezczaszkowa stymulacja magnetyczna. Literatura podstawowa: 1. Szepietowska E., Daniluk B. (red.): Rehabilitacja neuropsychologiczna – ujęcie holistyczne, Wyd. UMCS, 2018 (strony 65-110) 2. Pąchalska M., Zasady rehabilitacji neuropsychologicznej, [w:] Pąchalska M., Rehabilitacja neuropsychologiczna, UMCS, 2014 3. Seniów J. (red.): Terapia neuropsychologiczna dorosłych chorych z uszkodzeniem mózgu, Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2019 (strony 12-61, 272-318) 4. Łojek E., Bolewska A. : Wybrane zagadnienia z rehabilitacji neuropsychologicznej, Scholar, 2008 (strony 181-201) Literatura uzupełniająca: 5. Sikorski W., Komunikacja terapeutyczna. Relacja pozasłowna. Impuls, 2013		
Efekty uczenia się dla przedmiotu Laboratorium		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W04	Absolwent zna metody rehabilitacji neuropsychologicznej i neurologopedycznej oraz zasady wspomagania funkcji poznawczych, emocjonalnych i komunikacyjnych pacjentów neurologicznych.	K_W15
NKN_U05	Absolwent potrafi planować i realizować działania wspierające i rehabilitacyjne w zakresie funkcji poznawczych i komunikacyjnych pacjenta.	K_U12
NKN_U07	Absolwent potrafi stosować nowoczesne technologie wspomagające diagnozę i rehabilitację funkcji poznawczych i komunikacyjnych.	K_U05
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		75

Liczba punktów ECTS dla przedmiotu	3
---	----------

Nazwa przedmiotu kształcenia: Diagnostyka neurologiczna dzieci i młodzieży	
Forma zajęć:	Wykład Laboratorium
Cele kształcenia Wykład C1 Przekazanie pogłębionej wiedzy z zakresu rozwoju neurologicznego dziecka, w tym dojrzewania ośrodkowego układu nerwowego, napięcia mięśniowego oraz integracji odruchów pierwotnych w pierwszych latach życia. C2 Zapoznanie studentów z mechanizmami powstawania zaburzeń neurologicznych i neurorozwojowych oraz ich konsekwencjami dla funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i motorycznego dziecka. C3 Przedstawienie zasad oceny rozwoju neurologicznego dziecka, w tym podstaw oceny napięcia mięśniowego, reakcji posturalnych i odruchów pierwotnych, w kontekście diagnostyki psychologicznej. C4 Omówienie współczesnych metod i narzędzi diagnostyki neurologicznej oraz neuropsychologicznej dzieci wraz z ich ograniczeniami oraz zasadami współpracy interdyscyplinarnej. Laboratorium: C5 Rozwijanie umiejętności obserwacji i opisu elementów rozwoju neurologicznego dziecka na podstawie pracy z modelami symulacyjnymi (niemowlę, dziecko 5-letnie). C6 Kształtowanie umiejętności identyfikowania nieprawidłowych wzorców w zakresie napięcia mięśniowego – w kontekście obserwacji psychologicznej C7 Doskonalenie umiejętności integrowania danych z obserwacji rozwoju neurologicznego z wynikami badań psychologicznych i neuropsychologicznych. C8 Przygotowanie do komunikowania wyników obserwacji rozwoju neurologicznego rodzinie dziecka oraz do współpracy z lekarzem neurologiem i zespołem terapeutycznym.	
Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w formie warsztatów z wykorzystaniem pacjentów modelowych w ramach współpracy z podmiotem zewnętrznym. W Neuronalne. Neuropsychologia-Terapia-Rozwój w Jaworznie w ramach współpracy otoczenia społeczno-gospodarczego. Wykład T1. Neurobiologiczne podstawy rozwoju ośrodkowego układu nerwowego dziecka • dojrzewanie struktur mózgowych • mielinizacja • okresy krytyczne i wrażliwe • reorganizacja funkcjonalna mózgu dziecka T2. Normatywny rozwój neurologiczny w okresie niemowlęcym i wczesnodziecięcym • rozwój napięcia mięśniowego • kontrola posturalna • rozwój motoryki dużej i małej	

T3. Odruchy pierwotne i reakcje posturalne

- charakterystyka wybranych odruchów (Moro, ATOS, STOS, chwytny)
- proces wygaszania
- znaczenie kliniczne utrzymywania się odruchów

T4. Mechanizmy powstawania zaburzeń neurologicznych u dzieci

- niedotlenienie okołoporodowe
- wcześniactwo
- urazy
- zaburzenia metaboliczne i genetyczne

T5. Kliniczny obraz wybranych zaburzeń neurologicznych i neurorozwojowych

- mózgowe porażenie dziecięce
- padaczka
- zaburzenia napięcia mięśniowego
- zaburzenia integracji sensorycznej

T6. Podstawy diagnostyki neurologicznej dziecka

- struktura konsultacji neurologicznej
- podstawowe elementy badania neurologicznego
- interpretacja opisu badania EEG i MRI w kontekście psychologicznym

T7. Współpraca interdyscyplinarna w diagnozie dziecka

- rola neurologa dziecięcego
- rola psychologa
- rola fizjoterapeuty i neurologopedy

T8. Etyczne i prawne aspekty diagnozy dziecka z zaburzeniami neurologicznymi

Laboratorium

T9. Obserwacja rozwoju neurologicznego dziecka na modelach symulacyjnych

1. analiza napięcia osiowego
2. kontrola głowy
3. reakcje posturalne

T10. Analiza obecności i integracji odruchów pierwotnych

- rozpoznawanie wzorców
- interpretacja nieprawidłowości

T11. Studium przypadku – integracja danych neurologicznych i psychologicznych

- wywiad
- dokumentacja medyczna
- wyniki badań psychologicznych

T12. Różnicowanie zaburzeń neurologicznych i neurorozwojowych

- opóźnienie globalne a zaburzenia specyficzne
- uszkodzenia strukturalne a funkcjonalne

T13. Opracowanie planu diagnostycznego dziecka z podejrzeniem zaburzeń neurologicznych

T14. Formułowanie wniosków diagnostycznych i zaleceń do dalszej terapii

T15. Komunikowanie wyników diagnozy rodzinie i zespołowi specjalistów

Literatura podstawowa:

Wykłady/ laboratorium:

1. (red) E. Emich-Widera, I. Palicka, O. Przybyła, B. Kazek: *Integracja sensoryczna a przetwarzanie sensoryczne*, Warszawa, PZWL, 2024 (rozdziały: 2, 3, 5, 8, 9)
2. E. Pilarska, I. Kopyta: *Udar mózgu u dzieci i młodzieży*, Warszawa, PZWL, 2021 (rozdziały: 1, 2, 5, 6, 11, 15)
3. M. Figlerowicz: *Zapalenia mózgu u dzieci*, Warszawa, PZWL, 2024 (całość)
4. A.R. Borkowska: *Neuropsychologia medyczna dziecka*, Warszawa, Difin, 2025 (rozdziały: 1, 2, 3, 6, 7).

Literatura uzupełniająca:

1. G. Kasprówicz- Kupis, M. Kostka-Szymańska: *Ocena rozwoju intelektualnego dzieci z wybranymi zaburzeniami neurorozwojowymi*, Lublin, UMCS, 2022.
2. S. Goddard Blythe: *Niedojrzałość neuromotoryczna dzieci i dorosłych*, Warszawa, PWN, 2015
3. K. Rymarczyk: *Mózgowe podłoże rozwoju mowy w autyzmie*, Uniwersytet SWPS, Warszawa (DOI: 10.33896/PolJ.2021.6.3)

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W03,	Absolwent zna metody diagnozy neuropsychologicznej i neurologopedycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz ich podstawy teoretyczne i kliniczne.	KW_15
NKN_W02	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W11 K_W13
Efekty uczenia się dla przedmiotu Laboratorium		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U01	Absolwent potrafi przeprowadzić wywiad kliniczny oraz obserwację pacjenta z zaburzeniami neurologicznymi i neuropsychologicznymi.	K_U19
NKN_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy neuropsychologicznej oraz neurologopedycznej i interpretować ich wyniki.	K_U12
NKN_U04	Absolwent potrafi dokonać analizy funkcjonowania psychicznego pacjenta neurologicznego z uwzględnieniem jego stanu klinicznego, rozwojowego i środowiskowego.	K_U12
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		100
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		4

Nazwa przedmiotu kształcenia: Diagnostyka neuropsychologiczna człowieka dorosłego	
Forma zajęć:	Wykład Laboratorium
Cele kształcenia Wykład C1 Zapoznanie studentów z podstawami funkcjonowania mózgu człowieka dorosłego. C2 Zapoznanie studentów z mechanizmami neuroplastyczności oraz skutkami uszkodzeń mózgu i innych zaburzeń neurologicznych. C3 Zapoznanie studentów z objawami zaburzeń neuropsychologicznych osób dorosłych. Laboratorium: C4 Przekazanie studentom wiedzy teoretycznej i praktycznej z zakresu diagnozy neuropsychologicznej dorosłych pacjentów C5 Przygotowanie studentów do oceny funkcji poznawczych, emocjonalnych i wykonawczych. C6 Zapoznanie studentów z nowoczesnymi testami neuropsychologicznymi oraz innymi metodami diagnostycznymi.	
Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w formie warsztatów z wykorzystaniem pacjentów modelowych w ramach współpracy z podmiotem zewnętrznym. W Neuronalne. Neuropsychologia-Terapia-Rozwój w Jaworznie w ramach współpracy otoczenia społeczno-gospodarczego. Wykład T1 Wprowadzenie do diagnozy neuropsychologicznej. historia i zasady diagnozy neuropsychologicznej, specyfika diagnozy dorosłych T2 Podstawy funkcjonowania mózgu dorosłego. Neuroanatomia i fizjologia mózgu osób dorosłych. T3 Zmiany neuroplastyczne w wyniku uszkodzeń mózgu T4 Uszkodzenia mózgu i ich skutki. Udar, urazy czaszkowo-mózgowe, choroby neurodegeneracyjne.	

T5 Diagnoza neuropsychologiczna w schizofrenii i chorobach afektywnych.
T6 Zastosowanie neuroobrazowania w ocenie stanu pacjenta.
T7 Diagnoza neuropsychologiczna w chorobach endokrynologicznych i zaburzeniach metabolicznych
T8 Podejście interdyscyplinarne w diagnozie osób dorosłych. Współpraca z neurologiem, psychiatrą, fizjoterapeutą, logopedą.
Laboratorium:
T9 Praktyczne wykorzystanie testów i narzędzie diagnostycznych. Zapoznanie z testem ACE-III, Geriatryczną skalą depresji, BDI-II.
T10 Rehabilitacja funkcji poznawczych z zastosowaniem aplikacji HeadApp
T11 Symulacje przypadków klinicznych pacjentów z dysfunkcjami OUN
T12 Opracowywanie planów diagnostycznych i terapeutycznych.
T13 Interpretacja wyników diagnozy, podstawy diagnozy endokrynologicznej
T14 Wykorzystanie EEG i QEEG w diagnozie neuropsychologicznej osób dorosłych
T15 Warsztaty z komunikacji z pacjentem i rodziną.
T16 Holistyczne ujęcie funkcjonowania pacjenta z dysfunkcjami OUN.
T17 Wprowadzenie do nieinwazyjnych metod neuromodulacji (tDCS) w pracy z pacjentem dorosłym – podstawy teoretyczne, wskazania, przeciwwskazania, ograniczenia metodologiczne oraz aspekty etyczne.

Literatura podstawowa:

Wykłady:

3. M. Pąchalska: *Rehabilitacja neuropsychologiczna*, Lublin, UMCS, 2014
4. M. Pąchalska: *Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu TOM 1*, Warszawa, PWN, 2007 (rozdziały: 1,2,5,7,8,9,10,11,12,13,14)
5. M. Pąchalska: *Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu TOM 2*, Warszawa, PWN, 2007 (rozdziały: 1,2,7)
4. A. Piętoń: *Neurokognitywne aspekty chorób endokrynologicznych i metabolicznych*, Sosnowiec, Oficyna Wydawnicza Humanitas, 2025 (rozdział: 1,2)

Laboratorium:

- 1.(red) C.L. Armstrong, L. Morrow: *Neuropsychologia medyczna tom 1*, Warszawa, PZWL, 2014 (rozdziały: 1,2,14)
2. (red) C.L. Armstrong, L. Morrow: *Neuropsychologia medyczna tom 2* Warszawa, PZWL 2014 (rozdziały: 15,16,22,23,24,)

Literatura uzupełniająca:

1. (red) M. Bolanowski, J. Kulickowska-Płaksej: *Endokrynologia w praktyce klinicznej*, Wrocław, Uniwersytet Medyczny, 2019
2. (red) T. Bednarczuk: *Podstawy endokrynologii*, Warszawa, Item Publishing, 2017
3. W.W. Orrison, JR: *Atlas funkcjonalny mózgu*, Warszawa: PZWL, 2019

Efekty uczenia się dla przedmiotu Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W03,	Absolwent zna metody diagnozy neuropsychologicznej i neurologopedycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz ich podstawy teoretyczne i kliniczne.	K_W15
NKN_W02	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W11 K_W13

Efekty uczenia się dla przedmiotu Laboratorium

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U01	Absolwent potrafi przeprowadzić wywiad kliniczny oraz obserwację pacjenta z zaburzeniami neurologicznymi i neuropsychologicznymi.	K_U12

NKN_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy neuropsychologicznej oraz neurologopedycznej i interpretować ich wyniki.	K_U12
NKN_U08	Absolwent potrafi formułować opinie neuropsychologiczne i neurologopedyczne oraz komunikować ich wyniki pacjentowi, rodzinie i zespołowi terapeutycznemu.	K_U12
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		125
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		5

Nazwa przedmiotu kształcenia: Emocje- diagnoza, zaburzenia i terapia	
Forma zajęć:	Wykład Ćwiczenia
Cele kształcenia C1 - Pogłębienie wiedzy studentów na temat procesów emocjonalnych, ich funkcji adaptacyjnych oraz neurobiologicznych mechanizmów regulacji emocji, ze szczególnym uwzględnieniem roli struktur korowych i podkorowych oraz ich współdziałania. C2 - Rozwijanie umiejętności diagnozowania zaburzeń emocjonalnych w kontekście dysfunkcji mózgu, w tym analizy objawów klinicznych, różnicowania zaburzeń oraz interpretacji wyników badań psychologicznych. C3 - Przygotowanie studentów do planowania adekwatnych form wsparcia i terapii pacjentów z deficytami emocjonalnymi, z uwzględnieniem etiologii neurologicznej oraz aktualnych standardów diagnostycznych (ICD-11, DSM-5). C4 - Kształtowanie kompetencji w zakresie analizy złożonych przypadków klinicznych oraz współpracy interdyscyplinarnej w pracy z pacjentem z zaburzeniami emocjonalnymi o podłożu neurologicznym. Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów. Wykłady T1 - Definicje i charakterystyka procesów emocjonalnych oraz ich podział według różnych teorii 5. Omówienie definicji emocji w psychologii i neuropsychologii. 6. Podstawowe funkcje emocji, ich rola w adaptacji i przetrwaniu. 7. Podziały emocji według poszczególnych teorii. T2 - Mózgowe systemy regulacji emocji, w tym rola układu limbicznego i płatów czołowych • Szczegółowa charakterystyka układu limbicznego (ciało migdałowe, hipokamp, zakręt obręczy). • Rola płatów czołowych w kontroli emocji, ich wyrażaniu i tłumieniu. • Interakcja między strukturami korowymi i podkorowymi w regulacji emocji. T3 - Analiza zaburzeń dynamiki emocji w dysfunkcjach mózgu, z uwzględnieniem lateralizacji uszkodzeń • Dynamika emocji: stabilność, zmienność oraz intensywność. • Wpływ uszkodzeń lewej i prawej półkuli mózgu na ekspresję i percepcję emocji. T4 - Zaburzenia emocjonalne w ogniskowych uszkodzeniach mózgu i ich specyfika • Specyfika uszkodzeń lokalnych. • Zaburzenia emocji wynikające z udarów, guzów, czy urazów czaszkowo-mózgowych. T5 - Wpływ chorób somatycznych na zaburzenia emocjonalne • Korelacje między chorobami somatycznymi a występowaniem zaburzeń emocjonalnych. • Mechanizmy psychosomatyczne, w tym wpływ przewlekłego bólu i stresu na funkcjonowanie emocjonalne. T6 - Kryteria diagnostyczne zaburzeń emocji, w tym zaburzenia nastroju i zespół czołowy • Charakterystyka zaburzeń emocjonalnych. • Diagnostyka zespołu czołowego – objawy behawioralne i emocjonalne związane z uszkodzeniem płatów czołowych. • Kryteria ICD-11 i DSM-5 dla zaburzeń emocji. Ćwiczenia: T7 - Diagnozowanie emocjonalnego stanu psychicznego pacjenta z wykorzystaniem narzędzi diagnostycznych • Nauka korzystania z narzędzi diagnostycznych, takich jak kwestionariusze emocji, wywiady kliniczne czy testy projekcyjne.	

- Analiza wyników badań emocjonalnych i ich interpretacja w kontekście klinicznym.
- Ćwiczenia w formułowaniu wstępnej diagnozy.

T8 - Analiza przypadków klinicznych (np. uszkodzenia ciała migdałowatego a brak odczuwania strachu).

T9 - Analiza przypadków zaburzeń: depresja pourazowa, stany lękowe w wyniku urazów mózgu, zespoły neurologiczne.

T10 - Studium przypadków ilustrujących różne objawy emocjonalne w zależności od miejsca uszkodzenia.

T11 - Kliniczne studium przypadków, które umożliwia zastosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce

- Rozwiązywanie problemów diagnostycznych na podstawie szczegółowych opisów przypadków klinicznych.
- Dyskusja nad różnymi podejściami do terapii pacjentów z deficytami emocjonalnymi.
- Analiza wieloczynnikowych przyczyn zaburzeń emocji u pacjentów.
- Terapia zaburzeń emocjonalnych z przykładami metod pracy z pacjentem w oparciu o konkretne przypadki.

Literatura podstawowa:

Wykłady/ ćwiczenia:

4. Domańska Ł., Borkowska A.R. (red.) (2008). Podstawy neuropsychologii klinicznej, Lublin: Wydawnictwo UMCS (319--345).
5. Pąchalska, M., & Brown, J. W. (2012). *Neuropsychologia kliniczna: urazy mózgu. Procesy poznawcze i emocjonalne*. Wydawnictwo Naukowe PWN (244-261).
6. Gałęcki, P. (2022). *Badanie stanu psychicznego. Rozpoznanie według ICD-11*. Edra Urban & Partner (95-122).

Literatura uzupełniająca:

1. Lewis M., Haviland-Jones J.M.: Psychologia emocji, GWP, 2005
2. Ekman P., Davidson R. J.: Natura emocji: podstawowe zagadnienia, GWP, 1999
3. LeDoux Joseph, E. (2000). Mózg emocjonalny: tajemnicze podstawy życia emocjonalnego, tłum. Andrzej Jankowski, Media Rodzina, Poznań (85-119)
4. LeDoux, J. E., Wołoszyn, K., & Hohol, M. (2021). Lęk: neuronauka na tropie źródeł lęku i strachu. copernicus center Press (207-258)

Efekty uczenia się dla przedmiotu wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W06,	Absolwent zna psychologiczne i społeczne aspekty funkcjonowania pacjentów z uszkodzeniami mózgu oraz znaczenie wsparcia psychologicznego w procesie rehabilitacji.	K_W17
NKN_W02	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W11 K_W13

Efekty uczenia się dla przedmiotu ćwiczenia

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy neuropsychologicznej oraz neurologopedycznej i interpretować ich wyniki.	K_U12
NKN_U04	Absolwent potrafi dokonać analizy funkcjonowania psychicznego pacjenta neurologicznego z uwzględnieniem jego stanu klinicznego, rozwojowego i środowiskowego.	K_U12
NKN_K01	Absolwent jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej w pracy z pacjentem neurologicznym, w szczególności poszanowania jego godności, autonomii i prawa do poufności.	K_K01

Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu

75

Liczba punktów ECTS dla przedmiotu
3
Nazwa przedmiotu kształcenia: Funkcje wykonawcze- diagnoza, zaburzenia i terapia
Forma zajęć:

Wykład
Ćwiczenia

Cele kształcenia

C1 - Przekazanie pogłębionej wiedzy na temat funkcji wykonawczych i praksi, ich komponentów oraz neuroanatomicznych mechanizmów leżących u podstaw planowania, kontroli i organizacji działania.

C2 - Zapoznanie studentów z obrazem klinicznym zaburzeń funkcji wykonawczych i apraksji oraz ich konsekwencjami dla funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i społecznego pacjenta.

C3 - Rozwinięcie umiejętności planowania i przeprowadzania diagnozy funkcji wykonawczych i praksi z wykorzystaniem metod psychometrycznych, obserwacyjnych oraz analizy przypadku klinicznego.

C4 - Kształtowanie kompetencji w zakresie projektowania i realizacji działań terapeutycznych oraz współpracy w interdyscyplinarnym zespole rehabilitacyjnym.

Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów.

Wykłady:

T1 - Specyfika funkcji wykonawczych: definicje, komponenty, znaczenie w codziennym funkcjonowaniu.

T2 - Neuroanatomiczne podłoże funkcji wykonawczych: struktury mózgowe odpowiedzialne za planowanie, organizację i kontrolę działań.

T3 - Zaburzenia funkcji wykonawczych: zespoły czołowe, objawy, konsekwencje kliniczne.

T4 - Metody diagnozy funkcji wykonawczych: testy neuropsychologiczne, kwestionariusze, obserwacje.

T5 - Specyfika praksi i jej rodzajów: prakcja konstrukcyjna, ideomotoryczna, ideacyjna.

T6 - Neuroanatomiczne mechanizmy praksi: struktury mózgowe odpowiedzialne za wykonywanie złożonych działań.

T7 - Apraksje: klasyfikacja, objawy, diagnostyka.

Ćwiczenia:

T8 - Diagnoza funkcji wykonawczych: omówienie testów diagnostycznych, Obserwacje: analiza zachowań pacjenta w kontekście codziennych aktywności, z naciskiem na rozpoznawanie deficytów w planowaniu, organizacji i kontroli działań.

T9 - Terapia funkcji wykonawczych i apraksji: warsztaty praktyczne z wykorzystaniem technik kompensacyjnych i treningu funkcji poznawczych.

T10 - Metody wspierające pacjentów z apraksjami, techniki pracy z pacjentem

T11 - Analiza przypadków klinicznych: praca grupowa nad diagnozą i terapią zaburzeń funkcji wykonawczych i praksi.

Literatura podstawowa:
Wykłady/ ćwiczenia:

- Domańska Ł., Borkowska A.R. (red.) (2008) : Podstawy neuropsychologii klinicznej, Lublin: Wydawnictwo UMCS (299-317).
- Pąchalska, M., & Brown, J. W. (2012). *Neuropsychologia kliniczna: urazy mózgu. Procesy poznawcze i emocjonalne*. Tom 1. Wydawnictwo Naukowe PWN (406-486).
- Jodzio, K. (2008). *Neuropsychologia intencjonalnego działania: koncepcje funkcji wykonawczych*. Wydawnictwo Naukowe Scholar (91-156)

Literatura uzupełniająca:
Literatura uzupełniająca:

- Garon, N., Bryson, S. E., & Smith, I. M. (2008). Executive function in preschoolers: a review using an integrative framework. *Psychological bulletin*, 134(1), 31–60.

Efekty uczenia się dla przedmiotu
wykłady

Symbol efektu uczenia się

Opis efektu uczenia się

Odniesienie efektu
do efektu
kierunkowego

NKN_W02,	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W10
NKN_W03	Absolwent zna metody diagnozy neuropsychologicznej i neurologopedycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz ich podstawy teoretyczne i kliniczne.	K_W15
Efekty uczenia się dla przedmiotu ćwiczenia		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U03	Absolwent potrafi rozpoznawać zaburzenia funkcji poznawczych, w tym uwagi, pamięci, percepcji, funkcji wykonawczych i językowych.	K_U17
NKN_U04	Absolwent potrafi dokonać analizy funkcjonowania psychicznego pacjenta neurologicznego z uwzględnieniem jego stanu klinicznego, rozwojowego i środowiskowego.	K_U12
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		100
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		4

Nazwa przedmiotu kształcenia: Neurologia	
Forma zajęć:	Wykład
Cele kształcenia C1 Zapoznanie studentów z zaburzeniami funkcji i chorobami układu nerwowego C2 Pogłębienie umiejętności psychosomatycznej diagnostyki różnicowej	
Program kształcenia (treści nauczania). Wykłady T1 - Choroby naczyniowe mózgu w kontekście psychologicznym • Patofizjologia udarów mózgu (niedokrwiennych i krwotocznych). • Czynniki ryzyka (np. nadciśnienie, miażdżyca) oraz strategie prewencji pierwotnej i wtórnej. • Mechanizmy udarów mózgu i ich konsekwencje neuropsychologiczne (zaburzenia pamięci, uwagi, funkcji językowych). • Rola psychologa w rehabilitacji pacjentów po udarze. T2 - Stwardnienie rozsiane (SM) 8. Mechanizmy autoimmunologiczne w patogenezie SM. 9. Objawy kliniczne i kryteria diagnostyczne (McDonald's Criteria). 10. Neuropsychologiczne aspekty SM (zaburzenia poznawcze, emocjonalne, depresja). 11. Wsparcie psychologiczne dla pacjentów i ich rodzin w przebiegu choroby przewlekłej. • Guzy mózgu i zespoły paraneoplastyczne • Rodzaje guzów ośrodkowego układu nerwowego: glejaki, oponiaki, przerzuty. • Wpływ guzów mózgu na funkcjonowanie psychiczne i poznawcze. • Rola psychologa w diagnozie i wsparciu pacjentów z guzami mózgu oraz ich rodzin. • Zaburzenia napadowe (epilepsja) • Patofizjologia napadów padaczkowych i klasyfikacja według ILAE. • Farmakoterapia padaczki, interwencje chirurgiczne oraz monitorowanie skuteczności leczenia. • Neuropsychologiczne konsekwencje padaczki (np. zaburzenia pamięci, zmiany osobowości). • Znaczenie wsparcia psychologicznego dla pacjentów z padaczką i ich bliskich. • Psychospołeczne wyzwania w kontekście życia z epilepsją.	

T3 - Ruchy mimowolne i ich konsekwencje dla funkcjonowania psychicznego

- Mechanizmy patofizjologiczne (np. zaburzenia w obrębie jąder podstawy mózgu).
- Objawy kliniczne choroby Parkinsona, płasawicy Huntingtona, zespołu Tourette'a.
- Leczenie farmakologiczne (np. lewodopa, neuroleptyki), chirurgiczne (np. DBS) oraz metody rehabilitacji.
- Psychologiczne aspekty życia z chorobą Parkinsona, zespołem Tourette'a czy dystonią.
- Zaburzenia emocjonalne i społeczne związane z ruchami mimowolnymi.

T4 - Pourazowe uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego (OUN)

- Neurobiologia uszkodzeń mózgu i rdzenia kręgowego: mechanizmy pierwotne i wtórne.
- Rola psychologa w ocenie funkcji poznawczych i emocjonalnych po urazach OUN.
- Zaburzenia adaptacyjne i PTSD w następstwie urazów neurologicznych.

T5 - Choroby neurodegeneracyjne

- Mechanizmy neurodegeneracji w chorobach takich jak choroba Alzheimera, Parkinsona i Huntingtona.
- Farmakoterapia objawowa i wspomagająca oraz nowoczesne terapie eksperymentalne.
- Wsparcie psychologiczne dla pacjentów z demencją i ich opiekunów.
- Strategie poprawy jakości życia pacjentów z chorobami neurodegeneracyjnymi.

Literatura podstawowa:
Wykłady/ ćwiczenia:

7. Kozubski W., Liberski P. Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny, PZWL, Warszawa 2023 (TOM 1 i 2)

Literatura uzupełniająca:

1. Urszula Fiszer i Małgorzata Michałowska (red), Podstawy Neurologii z opisami przypadków klinicznych, Wydawnictwo Termedia, 2011
2. D. Darby, K. Walsh, "Neuropsychologia kliniczna Walsha", Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk, 2014

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
wykład**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W01,	Absolwent zna w pogłębionym stopniu neurobiologiczne podstawy funkcjonowania poznawczego, emocjonalnego i językowego człowieka, w tym strukturę i funkcje ośrodkowego układu nerwowego.	K_W13
NKN_W02	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W11 K_W13
NKN_W05	Absolwent zna przebieg i konsekwencje kliniczne najczęstszych chorób neurologicznych oraz ich wpływ na funkcjonowanie psychiczne i komunikacyjne człowieka.	K_W11
NKN_U04	Absolwent potrafi dokonać analizy funkcjonowania psychicznego pacjenta neurologicznego z uwzględnieniem jego stanu klinicznego, rozwojowego i środowiskowego.	K_U12
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		3

Nazwa przedmiotu kształcenia: Neurologopedia		
Forma zajęć:		Wykład Laboratorium
Cele kształcenia C1 Zapoznanie studentów z mechanizmami neuroanatomicznymi i neuropsychologicznymi zaburzeń językowych i komunikacyjnych, takich jak afazja, dyzartria, pragnozja oraz dysfagia neurogenna. Celem jest rozwinięcie wiedzy na temat ich diagnostyki i terapii. C2 Rozwinięcie umiejętności praktycznych w zakresie przeprowadzania diagnozy oraz planowania i realizacji terapii neurologopedycznej, z wykorzystaniem innowacyjnych metod rehabilitacji, takich jak systemy Vocastim i C-Eye. C3 Kształtowanie kompetencji społecznych, w tym gotowości do pracy w zespołach interdyscyplinarnych, wspierania pacjentów oraz komunikacji z ich bliskimi i innymi specjalistami w zakresie kompleksowej terapii neurologopedycznej.		
Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów. Wykłady T1. Zaburzenia sprawności językowej – Afazja: mechanizmy powstawania, klasyfikacja, objawy. T2. Afazja dziecięca: charakterystyka, różnice w porównaniu do afazji u dorosłych. T3. Zaburzenia sprawności komunikacyjnej – Pragnozja: definicja, objawy, konsekwencje dla funkcjonowania pacjenta. T4. Zaburzenia sprawności realizacyjnej – Dyzartria: klasyfikacja, przyczyny, symptomy. T5. Dysfagia neurogenna: mechanizmy powstawania, diagnoza, prezentacja systemu Vocastim. T6. Innowacyjne metody neurorehabilitacji: system C-Eye w terapii funkcji językowych i poznawczych. Ćwiczenia: T7. Diagnoza afazji: analiza przypadków, narzędzia diagnostyczne stosowane w neurologopedii. T8. Terapia afazji dziecięcej: strategie terapeutyczne, praca z dziećmi i ich opiekunami. T9. Diagnoza i terapia pragnozji: omówienie narzędzi oceny komunikacji oraz metod wspierania sprawności komunikacyjnej. T10. Terapia dyzartrii: techniki pracy z pacjentami z zaburzeniami realizacyjnymi. T11. Praktyczne zastosowanie systemu Vocastim: warsztaty z wykorzystaniem systemu w rehabilitacji dysfagii. T12. System C-Eye X PRO w praktyce: warsztaty z zastosowaniem systemu w rehabilitacji funkcji językowych i komunikacyjnych.		
Literatura podstawowa: Wykłady/ laboratorium: 1. Gałkowski T., Jastrzębowska G.,(red), <i>Logopedia. Pytania i odpowiedzi. Podręcznik akademicki</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 1999 2. Gałkowski T., Jastrzębowska G., Szeląg E.,(red), <i>Podstawy Neurologopedii. Podręcznik akademicki</i> , Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2005 3. Panasiuk J. Afazja a interakcja. TEKST-metaTEKST - konTEKST. Wydawnictwo UMCS, Lublin 2013 str. 679-737 4. Gatkowska I. <i>Diagnoza dyzartrii u dorosłych w neurologii klinicznej</i> . Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2011 5. Darley F., Aronson A., Brown J. <i>Motor speech disorders</i> . Philadelphia 1975		
Literatura uzupełniająca: - Grabias St., Panasiuk J., Woźniak T.,(red), <i>Logopedia. Standardy postępowania logopedycznego. Podręcznik akademicki</i>, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2015 - Domagała A., Mirecka U.,(red), <i>Metody Terapii Logopedycznej</i>, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2018		
Efekty uczenia się dla przedmiotu wykłady		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W03,	Absolwent zna metody diagnozy neuropsychologicznej i neurologopedycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz ich	K_W15

	podstawy teoretyczne i kliniczne.	
NKN_W04	Absolwent zna metody rehabilitacji neuropsychologicznej i neurologopedycznej oraz zasady wspomagania funkcji poznawczych, emocjonalnych i komunikacyjnych pacjentów neurologicznych.	K_W12
Efekty uczenia się dla przedmiotu laboratorium		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy neuropsychologicznej oraz neurologopedycznej i interpretować ich wyniki.	K_U12
NKN_U03	Absolwent potrafi rozpoznawać zaburzenia funkcji poznawczych, w tym uwagi, pamięci, percepcji, funkcji wykonawczych i językowych.	K_U17
NKN_U05	Absolwent potrafi planować i realizować działania wspierające i rehabilitacyjne w zakresie funkcji poznawczych i komunikacyjnych pacjenta.	K_U18
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		100
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		4

Nazwa przedmiotu kształcenia: Neurorozwajowe problemy dzieci z dysfunkcjami mózgu	
Forma zajęć:	Konwersatorium Warsztaty
Cele kształcenia Konwersatorium: C1 – Poglobiona analiza neurobiologicznych i neuropsychologicznych mechanizmów zaburzeń neurorozwajowych dzieci z dysfunkcjami mózgu, z uwzględnieniem procesów kompensacyjnych i plastyczności OUN. C2 – Krytyczna interpretacja obrazu klinicznego wybranych zaburzeń (MPD, ADHD, ASD) w kontekście współczesnych modeli diagnostycznych i klasyfikacyjnych. C3 – Analiza złożonych uwarunkowań biopsychospołecznych funkcjonowania dziecka z dysfunkcją mózgu w środowisku rodzinnym i edukacyjnym. C4 – Poglobiona analiza neurofizjologicznych podstaw zapisu EEG oraz ilościowej analizy QEEG, z uwzględnieniem możliwości i ograniczeń interpretacji map aktywności mózgu w diagnozie zaburzeń neurorozwajowych. Analiza znaczenia wskaźników neurofizjologicznych (m.in. proporcji theta/beta) w kontekście różnicowania zaburzeń neurorozwajowych. Warsztaty: C5 – Samodzielne planowanie procesu diagnostycznego dziecka z podejrzeniem zaburzeń neurorozwajowych z wykorzystaniem standaryzowanych narzędzi (m.in. ADOS-2, Conners 3, ADI R). C6 – Interpretacja wyników badań diagnostycznych oraz formułowanie wniosków różnicowych. C7 – Projektowanie zindywidualizowanego planu oddziaływań terapeutycznych (w tym elementów neuroterapii, EEG biofeedback) w modelu współpracy wielospecjalistycznej. C8 - Rozwijanie umiejętności interpretacji przykładowych zapisów EEG/QEEG oraz włączania danych neurofizjologicznych do planowania zintegrowanych oddziaływań diagnostyczno-terapeutycznych. Projektowanie wstępnych rekomendacji neuroterapeutycznych na podstawie analizy danych QEEG z uwzględnieniem zasad etycznych i ograniczeń metody.	

Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w formie warsztatów z wykorzystaniem pacjentów modelowych w ramach współpracy z podmiotem zewnętrznym.

W Neuronalne. Neuropsychologia-Terapia-Rozwój w Jaworznie w ramach współpracy otoczenia społeczno-gospodarczego.

Konwersatorium

T1. Neurobiologiczne podstawy rozwoju mózgu dziecka

- rozwój struktur OUN w okresie prenatalnym i postnatalnym
- plastyczność mózgu i mechanizmy kompensacyjne
- czynniki ryzyka uszkodzeń OUN

T2. Modele teoretyczne zaburzeń neurorozwojowych

- ujęcie neuropsychologiczne
- model biopsychospołeczny
- relacja między neurobiologią a funkcjonowaniem poznawczym i emocjonalnym

T3. Mózgowe porażenie dziecięce (MPD) – ujęcie neuropsychologiczne

- etiologia i mechanizmy uszkodzeń
- konsekwencje poznawcze i emocjonalne
- funkcjonowanie dziecka w środowisku edukacyjnym

T4. ADHD / ADD – neuropsychologiczne mechanizmy zaburzeń uwagi

- funkcje wykonawcze
- modele regulacji behawioralnej
- wskaźniki neurofizjologiczne (w tym proporcja theta/beta)

T5. Spektrum autyzmu (ASD) – mechanizmy neurokognitywne

- teoria umysłu
- deficyty centralnej koherencji
- przetwarzanie sensoryczne
- różnicowanie ASD z innymi zaburzeniami neurorozwojowymi

T6. Diagnostyka zaburzeń neurorozwojowych – ujęcie systemowe

- integracja danych z wywiadu, obserwacji i testów
- klasyfikacje diagnostyczne (ICD-11)
- znaczenie różnicowania klinicznego

T7. Ilościowa analiza EEG (QEEG) w zaburzeniach neurorozwojowych

- podstawy zapisu EEG
- mapowanie aktywności mózgu
- interpretacja wskaźników neurofizjologicznych
- możliwości i ograniczenia metody

T8. Rehabilitacja neuropsychologiczna dziecka

- zasady planowania interwencji
- terapia funkcji poznawczych
- elementy neuroterapii (EEG biofeedback – ujęcie teoretyczne)

T9. Funkcjonowanie dziecka z dysfunkcją mózgu w systemie rodzinnym i szkolnym

- adaptacja psychospołeczna
- wsparcie rodziny
- współpraca interdyscyplinarna

Warsztaty:

T10. Analiza przypadku dziecka z podejrzeniem zaburzeń neurorozwojowych

- strukturyzowanie danych z wywiadu
- identyfikacja objawów osiowych
- formułowanie hipotez diagnostycznych

T11. Planowanie procesu diagnostycznego

- dobór narzędzi w zależności od problemu klinicznego
- zasady pracy z testami standaryzowanymi
- ograniczenia metod psychometrycznych

T12. Praca z narzędziami do diagnozy spektrum autyzmu

- analiza protokołu ADOS-2 (materiał demonstracyjny)
- interpretacja kryteriów diagnostycznych
- różnicowanie ASD z innymi zaburzeniami

T13. Diagnostyka ADHD i funkcji wykonawczych

- interpretacja arkuszy Conners 3

- analiza profilu poznawczego na podstawie testu inteligencji (materiał demonstracyjny)
- integracja danych wieloźródłowych

T14. Integracja wyników i formułowanie opinii psychologicznej

- struktura opinii
- wnioskowanie różnicowe
- komunikowanie wyników rodzicowi (symulacja)

T15. Wprowadzenie do analizy zapisu EEG/QEEG

- analiza przykładowych map aktywności mózgu
- interpretacja wskaźnika theta/beta
- ograniczenia kliniczne metody

T16. Projektowanie zindywidualizowanego planu terapeutycznego

- dobór oddziaływań neuropsychologicznych
- elementy neuroterapii (EEG biofeedback – ujęcie projektowe)
- współpraca z neurologopedą i szkołą

T17. Złożone przypadki kliniczne i współwystępowanie zaburzeń

- analiza przypadków z komorbidnością
- błędy diagnostyczne
- superwizja grupowa i refleksja etyczna

Literatura podstawowa:
Konwersatorium:

1. (red) C.L. Armstrong, L. Morrow: *Neuropsychologia medyczna tom 1*: Warszawa, PZWL 2014. (rozdziały: 9,10,14)
2. M. Pąchalska: *Rehabilitacja neuropsychologiczna*, Lublin, UMCS, 2014
3. E. Emich-Widera, B. Kazek, J. Paprocka: *Autyzm u dzieci. Wiedza kliniczna*, Warszawa: PZWL 2022. (rozdziały: 1,2,)
4. A.M. Samuels, D. Walkier, D. Myland Kaufman: *Neuropsychiatria dziecięca. Przypadki kliniczne*. Warszawa, PZWL (rozdziały: 2,3,4)

Warsztaty:

1. A. Borkowska, Ł. Domańska: *Neuropsychologia kliniczna dziecka*, Warszawa: PWN 2012 (Całość).
2. M. Thompson, L. Thompson: *Neurofeedback. Wprowadzenie do podstawowych koncepcji psychofizjologii stosowanej*, Wrocław, Biomed Neurotechnologie, 2013 (rozdziały: 1,2,3)
3. L. Heimer, G.W. Van Hoesen, M. Trimble, Daniel S. Zahm: *Anatomiczne podstawy zaburzeń Neuropsychiatrycznych.*, Wrocław: Elsevier Urban&Partner, 2011

Literatura uzupełniająca:

1. V. Anderson., R. Jacobs., P. Anderson: *Developmental Neuropsychology*: Psychology Press 2010
2. G. Szurkowska., D. Szeliga.: *Dzieci z trudnościami w uczeniu się: diagnoza i terapia*: Warszawa, PWN, 2020
3. W.W. Orrison, JR: *Atlas funkcjonalny mózgu*, Warszawa: PZWL, 2019

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
Konwersatorium**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W02,	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W13 K_W11
NKN_W03	Absolwent zna metody diagnozy neuropsychologicznej i neurologopedycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz ich podstawy teoretyczne i kliniczne.	K_W15

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
Warsztaty**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
---------------------------	-------------------------	---

NKN_U03	Absolwent potrafi rozpoznawać zaburzenia funkcji poznawczych, w tym uwagi, pamięci, percepcji, funkcji wykonawczych i językowych.	K_U17
NKN_U04	Absolwent potrafi dokonać analizy funkcjonowania psychicznego pacjenta neurologicznego z uwzględnieniem jego stanu klinicznego, rozwojowego i środowiskowego.	K_U12 K_U18
NKN_K01	Absolwent jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej w pracy z pacjentem neurologicznym, w szczególności poszanowania jego godności, autonomii i prawa do poufności.	K_K01
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		150
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		6

Nazwa przedmiotu kształcenia: Pamięć- diagnoza, zaburzenia i terapia

Forma zajęć:

Wykład
Ćwiczenia

Cele kształcenia

C1 Przekazanie pogłębionej wiedzy dotyczącej mechanizmów pamięci oraz jej neuroanatomicznych i neurobiologicznych podstaw w warunkach normy i patologii.

C2 Przygotowanie studenta do diagnozowania zaburzeń pamięci oraz konstruowania indywidualnych programów terapeutycznych w oparciu o aktualne modele neuropsychologiczne.

C3 Rozwijanie rozumienia mechanizmów neuroplastyczności OUN oraz ich wykorzystania w rehabilitacji neuropsychologicznej pacjentów z zaburzeniami pamięci.

Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów.

Wykłady:

T1. Wprowadzenie do psychologii pamięci: definicje, podstawowe procesy, modele teoretyczne.

T2. Rodzaje pamięci z uwzględnieniem różnych kryteriów ich klasyfikacji: pamięć krótkotrwała, długotrwała, epizodyczna, semantyczna, proceduralna.

T3. Neurobiologiczne i neuroanatomiczne podstawy pamięci: struktury mózgowe odpowiedzialne za pamięć, mechanizmy plastyczności neuronalnej.

T4. Diagnoza pamięci: testy psychologiczne i neuropsychologiczne, metody obserwacyjne.

T5. Zaburzenia pamięci: otępienia, zespoły amnestyczne, zaburzenia pamięci w uszkodzeniach OUN o różnej etiologii.

T6. Pojęcie neuroplastyczności OUN: jej znaczenie w procesach naprawczych i terapeutycznych (2 godz.)

T7. Rehabilitacja neuropsychologiczna i metody terapii zaburzeń pamięci: strategie kompensacyjne, metody mnemoniczne, znaczenie wsparcia terapeutycznego

Ćwiczenia:

T8. Analiza przypadków: zaburzenia pamięci w otępieniach, zespołach amnestycznych, uszkodzeniach OUN o różnej etiologii

T9. Praca z testami diagnostycznymi.

T10. Symulacje diagnostyczne: proces oceny funkcji pamięci w praktyce klinicznej

T11. Techniki wspierające rehabilitację neuropsychologiczną: strategie kompensacyjne, trening neuroplastyczności

T12. Ćwiczenia praktyczne w Pracowni Procesów Poznawczych i Terapii Zaburzeń Mowy realizowane w szpitalu klinicznym.

Literatura podstawowa:

Wykłady/ ćwiczenia:

1. Henderson J., : Pamięć i zapominanie, GWP, 2005 (cała)
2. Zimbardo P.G., Gerrig R.J., Psychologia i życie, PWN, 2017 (rozdziały: 3, 6)
3. Augustynek A., Psychologia. Jak ślimak piął się pod górę, DIFIN, 2008 (cała)
4. Maruszewski T., Psychologia poznania: umysł i świat, GWP, 2011 (rozdziały: 4,5)
5. Pąchalska, M. Rehabilitacja neuropsychologiczna: Procesy poznawcze i emocjonalne. Wydawnictwo

Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2014 (rozdział 7)
 6. Ł. Domańska, A.R. Borkowska (red.) Podstawy neuropsychologii klinicznej, Lublin: Wydawnictwo UMCS, 2008 (rozdziały: 10,11,12)
 7. Herzyk A., Wprowadzenie do neuropsychologii klinicznej, Warszawa: Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, 2005 (rozdział:10)

Literatura uzupełniająca:

1. Kalat W.J.: Biologiczne podstawy psychologii, PWN, 2006
2. Jagodzińska Ma., Psychologia pamięci: badania, teoria, zastosowania, Helion, 2008
3. Górski T., Grabowska A., Zagrodzka J.,: Mózg a zachowanie, PWN, 2005
4. Kurcz I., Pamięć. Uczenie się. Język, PWN, 1995
5. Anderson J.R.: Uczenie się i pamięć: integracja zagadnień, WSiP, 1998
6. Szepietowska E.M., Daniluk B., (red.): Rehabilitacja neuropsychologiczna: ujęcie holistyczne, Wyd. UMCS, 2018

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
wykład**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W02	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W13
NKN_W03	Absolwent zna metody diagnozy neuropsychologicznej i neurologopedycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz ich podstawy teoretyczne i kliniczne.	K_W12

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
ćwiczenia**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy neuropsychologicznej oraz neurologopedycznej i interpretować ich wyniki.	K_U12
NKN_U03	Absolwent potrafi rozpoznawać zaburzenia funkcji poznawczych, w tym uwagi, pamięci, percepcji, funkcji wykonawczych i językowych.	K_U17
NKN_U05	Absolwent potrafi planować i realizować działania wspierające i rehabilitacyjne w zakresie funkcji poznawczych i komunikacyjnych pacjenta.	K_U18
NKN_K03	Absolwent jest gotów do współpracy w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym oraz do stałego doskonalenia swoich kompetencji zawodowych.	K_K03

Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu

100

Liczba punktów ECTS dla przedmiotu

4

Nazwa przedmiotu kształcenia: Percepcja- diagnoza, zaburzenia i terapia
Forma zajęć:

 Wykład
Ćwiczenia

Cele kształcenia

C1 Przekazanie pogłębionej wiedzy dotyczącej neurobiologicznych podstaw percepcji w różnych modalnościach oraz mechanizmów powstawania zaburzeń percepcyjnych w przebiegu chorób neurologicznych i neurorozwojowych.

C2 Przygotowanie studenta do diagnozowania i planowania oddziaływań terapeutycznych w zakresie zaburzeń percepcji z uwzględnieniem ich wpływu na funkcjonowanie poznawcze, emocjonalne i społeczne pacjenta.

Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów.

Wykłady
T1 Percepcja czasu

- Mechanizmy neurofizjologiczne odpowiedzialne za percepcję czasu (rola jąder podstawy, mózdzku i kory ciemieniowej).
- Jak subiektywna percepcja czasu wpływa na procesy poznawcze, emocje i funkcjonowanie społeczne.
- Problemy percepcji czasu w kontekście zaburzeń neuropsychologicznych (np. ADHD, schizofrenia, depresja).

T2. Percepcja przestrzeni

- Neuroanatomiczne podstawy percepcji przestrzeni (rola hipokampa, kory ciemieniowej i układu przedsionkowego).
- Rola percepcji przestrzeni w orientacji, eksploracji środowiska i pamięci przestrzennej.
- Agnozja przestrzenna i deficyty wizualno-przestrzenne (np. w wyniku udarów).

T3. Percepcja ciała

- Propriocepcja i jej neurofizjologiczne podstawy (rola mózdzku, receptorów czuciowych i kory somatosensorycznej).
- Zaburzenia obrazu ciała w anoreksji, bulimii i dysmorfofobii.
- Asomatognozja i zaburzenia schematu ciała po urazach neurologicznych.

T4. Percepcja dźwięku

- Drogi słuchowe i funkcje kory słuchowej. Centralne zaburzenia przetwarzania słuchowego (CAPD).
- Rola percepcji dźwięku w komunikacji, procesach poznawczych i emocjach (np. wpływ muzyki na nastrój).
- Niedosłuch, nadwrażliwość na dźwięki (hyperacusis) i ich konsekwencje psychologiczne.

T5. Percepcja smaku i zapachu

- Drogi nerwowe odpowiedzialne za percepcję smaku i zapachu (nerwy czaszkowe, kora węchowa).
- Związek między percepcją smaków i zapachów a wspomnieniami, emocjami i preferencjami.
- Anozmia i ageuzja – ich wpływ na jakość życia i zdrowie psychiczne.

T6. Percepcja wzrokowa

- Droga wzrokowa, mechanizmy adaptacji do światła i ciemności, funkcje kory wzrokowej.
- Percepcja wzrokowa a procesy poznawcze, takie jak rozpoznawanie twarzy, czytanie i interpretacja sygnałów społecznych.
- Agnozja wzrokowa, problemy z integracją wizualno-przestrzenną.
- **Ćwiczenia:**

T7. Percepcja czasu

- Analiza różnic indywidualnych w postrzeganiu czasu w zależności od kontekstu emocjonalnego.

T8. Percepcja przestrzeni

- Testy wizualno-przestrzenne (np. test Reya-Osterrietha, test labiryntów).
- Ćwiczenia w orientacji przestrzennej w symulowanych warunkach (wirtualna rzeczywistość).

T9. Percepcja ciała

- Ćwiczenia związane z obrazem ciała, analiza przypadków zaburzeń obrazu ciała (np. anoreksja).

T10. Percepcja dźwięku

- Analiza wpływu muzyki i dźwięków na nastrój i koncentrację.

T11. Percepcja smaku i zapachu

- Analiza wpływu zapachów na pamięć i emocje.

T12. Percepcja wzrokowa

- Ćwiczenia w rozpoznawaniu wzorców (np. twarzy, emocji) i ich interpretacji w kontekście społecznym.

T13. Identyfikacja współzależności między deficytami percepcyjnymi a zaburzeniami poznawczymi, np. w demencji lub ADHD.

Literatura podstawowa:
Wykłady/ ćwiczenia:

1. Domańska Ł., Borkowska A.: Podstawy neuropsychologii klinicznej, UMCS, 2008 (129-152) (367-388)
2. Pąchalska M., Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu, PWN, 2014 (284-310)
3. Pąchalska M., Rehabilitacja neuropsychologiczna, UMCS, 2014, (167-210)
4. Seniów J., Terapia neuropsychologiczna dorosłych chorych z uszkodzeniem mózgu. Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2019 (108-118)

Literatura uzupełniająca:

1. Herzyk A., Wprowadzenie do neuropsychologii klinicznej
2. Armstrong L. C, Morrow L.. Neuropsychologia medyczna tom 1 i 2

Efekty uczenia się dla przedmiotu
wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W02	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W13
NKN_W03	Absolwent zna metody diagnozy neuropsychologicznej i neurologopedycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz ich podstawy teoretyczne i kliniczne.	K_W12

Efekty uczenia się dla przedmiotu
ćwiczenia

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy neuropsychologicznej oraz neurologopedycznej i interpretować ich wyniki.	K_U12
NKN_U03	Absolwent potrafi rozpoznawać zaburzenia funkcji poznawczych, w tym uwagi, pamięci, percepcji, funkcji wykonawczych i językowych.	K_U03
NKN_U05	Absolwent potrafi planować i realizować działania wspierające i rehabilitacyjne w zakresie funkcji poznawczych i komunikacyjnych pacjenta.	K_U05

Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu

100

Liczba punktów ECTS dla przedmiotu

4

Nazwa przedmiotu kształcenia: Postępowanie z pacjentem z deficytem neurologicznym
Forma zajęć:

Wykład
Warsztaty

Cele kształcenia

C1 Przygotowanie studenta do kontaktu z pacjentem neurologicznym i zapoznanie z podstawowymi schorzeniami neurologicznymi.

C2 Kształtowanie właściwego postępowania z pacjentem neurologicznym z uwzględnieniem specyfiki w poszczególnych zespołach i chorobach neurologicznych

Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowany w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów.

Wykłady

- T1. Pacjent neurologiczny: jakimi schorzeniami zajmuje się neurologia.
- T2. Symptomatologia chorób neurologicznych: współpraca z pacjentem w różnych stanach neurologicznych.
- T3. Pierwszy kontakt z pacjentem neurologicznym: jak dobrze zacząć współpracę?
- T4. Trudności w postępowaniu z pacjentem: zaburzenia funkcji poznawczych, nastroju i mowy.
- T5. Aspekty prawne: tajemnica zawodowa, zgoda na procedury medyczne, przekazywanie informacji o chorobie
- T6. Niebezpieczeństwa pracy z pacjentem neurologicznym: wyzwania i ograniczenia pracy terapeutycznej.
- T7. Komunikacja terapeutyczna: rola psychologa w przygotowaniu zespołu medycznego do kontaktu z pacjentem neurologicznym.

Warsztaty:

- T8. Pierwszy kontakt z pacjentem neurologicznym: warsztaty praktyczne.
- T9. Analiza przypadków klinicznych: specyfika pracy z pacjentami neurologicznymi.
- T10. Komunikacja terapeutyczna: zajęcia praktyczne z lekarzami, pielęgniarkami, logopedami i opiekunami medycznymi.
- T11. Trudności w postępowaniu: praktyczne techniki pracy z pacjentami z zaburzeniami funkcji poznawczych, nastroju i mowy.
- T12. Problemy z transferem pacjenta neurologicznego: współpraca z innymi specjalistami w planowaniu opieki.
- T13. Niebezpieczeństwa pracy z pacjentem neurologicznym: identyfikacja i sposoby radzenia sobie z ryzykiem.

Literatura podstawowa:
Wykłady/ warsztaty:

- 8. Talar J., Gaber T. A.: Rehabilitacja neurologiczna. Przypadki kliniczne, PZWL, 2017 (cała część II)
- 9. Jaracz K., Kozubski W. : Pielęgniarstwo neurologiczne. Podręcznik dla studiów medycznych, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2019 (cała część III)
- 10. Jaracz K., Domitrz I. (red.): Pielęgniarstwo neurologiczne. PZWL, 2023 (cała część II)
- 11. Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych, Medycyna Praktyczna, 2014 (rozdział XIV)
- 12. Kalat J.W.: Biologiczne podstawy psychologii, PWN, 2017 (rozdział: 1, 3, 11)

Literatura uzupełniająca:

- 6. Steinborn B. (red.): Neurologia wieku rozwojowego, PZWL, 2017
- 7. Sikorski W. Komunikacja terapeutyczna. Relacja pozasłowna. Impuls, 2013
- 8. Pąchalska M.: Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu T.2 Procesy komunikacyjne i powrót do społeczeństwa, PWN, 2007
- 9. Czupryna A., Wilczek-Rużyczka E. (red.): Wybrane zagadnienia pielęgniarstwa specjalistycznego, CH Beck, 2010
- 10. Kozubski W., Liberski PP., Moryś J.: Neurologia tom 1-2. PZWL, 2013

Efekty uczenia się dla przedmiotu
Wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W06	Absolwent zna psychologiczne i społeczne aspekty funkcjonowania pacjentów z uszkodzeniami mózgu oraz	K_W17

	znaczenie wsparcia psychologicznego w procesie rehabilitacji.	
Efekty uczenia się dla przedmiotu Warsztaty		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U01	Absolwent potrafi przeprowadzić wywiad kliniczny oraz obserwację pacjenta z zaburzeniami neurologicznymi i neuropsychologicznymi.	K_U12
NKN_U06	Absolwent potrafi współpracować z zespołem terapeutycznym (lekarzem, neurologopedą, fizjoterapeutą, logopedą) w procesie diagnozy i rehabilitacji.	K_U19
NKN_K02	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i rehabilitacyjnych oraz uwzględniania indywidualnych potrzeb pacjenta.	K_K02
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		100
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		4

Nazwa przedmiotu kształcenia: Uwaga- diagnoza, zaburzenia i terapia	
Forma zajęć:	Wykład Ćwiczenia
Cele kształcenia C1 zapoznanie studentów z problematyką świadomości i przytomności C2 zapoznanie studentów z tematyką procesów uwagi oraz ich zaburzeń C3 zapoznanie studentów z metodami diagnozy i terapii	
Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów. Wykłady T1 - Przytomność i świadomość Pojęcia związane z przytomnością i świadomością człowieka. Analiza różnic między tymi pojęciami, ich znaczenia w procesach psychicznych oraz biologicznych mechanizmów, które za nie odpowiadają. Dyskusja na temat roli świadomości w codziennym funkcjonowaniu i jej relacji z nieświadomością. T2 - Ilościowe oraz jakościowe zaburzenia świadomości: mechanizmy i konsekwencje kliniczne Szczegółowy przegląd zaburzeń świadomości, takich jak śpiączka, stupor, delirium czy stany dysocjacyjne. Omówienie ich patofizjologii, przyczyn oraz konsekwencji dla pacjenta i jego otoczenia. Analiza przypadków klinicznych oraz dyskusja nad strategią diagnozy i terapii takich zaburzeń. T3 - Procesy uwagi: komponenty, systemy, uwaga w ujęciu mikrogenetycznym Przedstawienie kluczowych komponentów uwagi (np. selektywność, podzielność, koncentracja) oraz struktur neuronalnych, które są zaangażowane w te procesy. Omówienie mikrogenetycznego podejścia do badania uwagi, czyli analizy krótkoterminowych zmian w jej funkcjonowaniu. T4 - Specyficzne oraz niespecyficzne zaburzenia procesów uwagi: klasyfikacja, przyczyny i objawy Charakterystyka różnych rodzajów zaburzeń uwagi, takich jak ADHD, neglect (zespół pomijania stronnego) czy zaburzenia wynikające z uszkodzeń mózgu. Omówienie przyczyn tych zaburzeń, ich objawów oraz wpływu na funkcjonowanie codzienne. Przedstawienie metod klasyfikacji i diagnostyki tych stanów. Ćwiczenia T5 - Diagnoza procesów uwagi: omówienie testów diagnostycznych, takich jak TUS, D2, Behawioralny Test Nieuwagi. Przedstawienie ich zastosowań klinicznych, sposobu interpretacji wyników oraz znaczenia w diagnozie zaburzeń uwagi.	

T6 - Terapia procesów uwagi: metody tradycyjne (np. techniki papier-ołówek) oraz nowoczesne oprogramowania komputerowe. Prezentacja różnych metod terapeutycznych wspomagających poprawę uwagi. Omówienie technik papier-ołówek jako klasycznych narzędzi rehabilitacji oraz nowoczesnych technologii, takich jak aplikacje komputerowe i wirtualna rzeczywistość. Dyskusja nad skutecznością i doбором metod do specyficznych potrzeb pacjenta.

T7 - Szczegółowe omówienie testów przesiewowych: MoCA, Test Rysowania Zegara – zasady przeprowadzania i interpretacji wyników. Praktyczne wskazówki dotyczące ich przeprowadzania, analizowania wyników oraz zastosowań klinicznych w diagnostyce zaburzeń poznawczych.

T 8 - Praktyczne warsztaty z diagnozy: analiza wyników testów uwagi na przykładach klinicznych

T9 - Warsztaty z analizowania wyników testów diagnostycznych procesów uwagi. Praca na rzeczywistych przykładach klinicznych w celu rozwinięcia umiejętności praktycznych w interpretacji wyników oraz formułowaniu wniosków diagnostycznych. Wspólna dyskusja nad strategiami terapeutycznymi.

Literatura podstawowa:
Wykłady/ ćwiczenia:

- Domańska Ł., Borkowska A.: Podstawy neuropsychologii klinicznej, UMCS, 2008 (294-307)
- Pąchalska M., Kaczmarek B., Kropotov D.: Neuropsychologia kliniczna. Od teorii do praktyki, PWN, 2014 (188-260)
- Pąchalska M., Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu, PWN, 2014 (234-259; 260-283, 355-383)
- Pąchalska M., Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu, PWN,
- Pąchalska M., Terapia zaburzeń uwagi. W: Pąchalska M., Rehabilitacja neuropsychologiczna, UMCS, 2014, (90-166) (211-254)
- Seniów J., Terapia neuropsychologiczna dorosłych chorych z uszkodzeniem mózgu. Instytut Psychiatrii i Neurologii, 2019 (62-107)

Literatura uzupełniająca:

- Herzyk A., Wprowadzenie do neuropsychologii klinicznej
- Armstrong L. C, Morrow L.. Neuropsychologia medyczna tom 1 i 2

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
wykład**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W02	Absolwent zna mechanizmy powstawania zaburzeń funkcji poznawczych, emocjonalnych i językowych wynikających z uszkodzeń i dysfunkcji mózgu oraz chorób neurologicznych i neurorozwojowych.	K_W11 K_W13
NKN_W03	Absolwent zna metody diagnozy neuropsychologicznej i neurologopedycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz ich podstawy teoretyczne i kliniczne.	K_W15

**Efekty uczenia się dla przedmiotu
ćwiczenia**

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U02	Absolwent potrafi stosować metody i narzędzia diagnozy neuropsychologicznej oraz neurologopedycznej i interpretować ich wyniki.	K_U12
NKN_U03	Absolwent potrafi rozpoznawać zaburzenia funkcji poznawczych, w tym uwagi, pamięci, percepcji, funkcji wykonawczych i językowych.	K_U17

Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu
75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu
3

Nazwa przedmiotu kształcenia: Wsparcie psychologiczne pacjenta neurologicznego
Forma zajęć:

Warsztaty

Cele kształcenia

- C1** - Zapoznanie studentów z podstawowymi metodami wsparcia psychologicznego dla pacjentów neurologicznych.
C2 - Przekazanie wiedzy na temat specyficznych potrzeb psychologicznych pacjentów z chorobami neurologicznymi.
C3 - Rozwinięcie praktycznych umiejętności pracy z pacjentem neurologicznym i jego rodziną.
C4 - Ukształtowanie umiejętności budowania relacji terapeutycznej z pacjentem neurologicznym.

Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów.

Warsztaty
T1 - Budowanie relacji terapeutycznej z pacjentem neurologicznym

- Podstawowe zasady budowania relacji terapeutycznej w pracy z pacjentami neurologicznymi.
- Wykorzystanie umiejętności interpersonalnych do nawiązania zaufania i współpracy z pacjentem.
- Rozpoznawanie barier w relacji terapeutycznej wynikających z chorób neurologicznych (np. trudności w komunikacji, ograniczenia ruchowe, zaburzenia poznawcze).
- Symulacje rozmów terapeutycznych, analiza nagrań wideo.

T2 - Specyficzne potrzeby psychologiczne pacjentów z chorobami neurologicznymi

- Identyfikacja potrzeb emocjonalnych, społecznych i poznawczych pacjentów z różnymi schorzeniami neurologicznymi (np. stwardnienie rozsiane, udar mózgu, choroba Parkinsona).
- Wpływ chorób neurologicznych na samoocenę, jakość życia i relacje społeczne pacjenta.
- Tworzenie indywidualnych planów wsparcia psychologicznego uwzględniających specyfikę choroby.
- Praca w grupach nad scenariuszami wsparcia dla różnych przypadków klinicznych.

T3 - Techniki wsparcia psychologicznego: empatia, aktywne słuchanie, wsparcie emocjonalne

- Definicja i praktyczne zastosowanie technik takich jak empatia, aktywne słuchanie, normalizowanie uczuć pacjenta, techniki relaksacyjne.
- Ćwiczenie empatycznego podejścia w trudnych sytuacjach terapeutycznych.
- Rozwijanie umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego pacjentowi i jego rodzinie.
- Odgrywanie ról, analiza dialogów terapeutycznych.

T4 - Praca z rodziną pacjenta neurologicznego: edukacja i wsparcie

- Rola rodziny w procesie leczenia i rehabilitacji pacjenta neurologicznego.
- Przekazywanie trudnych informacji rodzinie pacjenta oraz budowanie relacji wspierającej.
- Edukacja rodziny na temat wpływu choroby neurologicznej na funkcjonowanie pacjenta i rodziny.
- Techniki radzenia sobie z wypaleniem i przeciążeniem emocjonalnym u opiekunów pacjenta.
- Symulacje rozmów edukacyjnych z rodziną pacjenta.

T5 - Analiza przypadków klinicznych i symulacje sytuacji terapeutycznych

- Studium przypadków: analiza historii pacjentów z różnymi chorobami neurologicznymi (udar, choroba Huntingtona, urazy mózgu).
- Przeprowadzanie symulacji sesji terapeutycznych, w tym diagnozy potrzeb pacjenta i udzielania wsparcia psychologicznego.
- Ćwiczenie interpretacji emocji i zachowań pacjentów na podstawie rzeczywistych przypadków klinicznych.
- Omówienie wyników symulacji w grupach, wymiana doświadczeń.

T6 - Dostosowywanie komunikacji do możliwości poznawczych i emocjonalnych pacjenta neurologicznego

- Rozpoznawanie ograniczeń poznawczych i emocjonalnych pacjentów (np. afazja, zaburzenia pamięci, depresja).
- Techniki uproszczonej i jasnej komunikacji z pacjentami z różnymi deficytami poznawczymi.
- Znaczenie komunikacji niewerbalnej w pracy z pacjentami neurologicznymi.
- Odgrywanie scenek z dostosowaną komunikacją, analiza i omawianie przykładów z praktyki.

Literatura podstawowa:

12. Rothschild B. (2024), Wsparcie dla wspierających. Jak zapobiegać zmęczeniu współczuciem i traumie zastępczej., Kraków, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, (całość)
13. Supińska E., (2024), Pierwsza pomoc psychologiczna., Warszawa, PWN (całość)

Literatura uzupełniająca:

11. Sikorski W. (2013) Komunikacja terapeutyczna. Relacja pozasłowna. Impuls.
12. Pąchalska M., Kaczmerek B., Kropotov J., (2018) Neuropsychologia Kliniczna. Od teorii do praktyki., Warszawa, PWN

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W06	Absolwent zna psychologiczne i społeczne aspekty funkcjonowania pacjentów z uszkodzeniami mózgu oraz znaczenie wsparcia psychologicznego w procesie rehabilitacji.	K_W17 K_W11
NKN_U01	Absolwent potrafi przeprowadzić wywiad kliniczny oraz obserwację pacjenta z zaburzeniami neurologicznymi i neuropsychologicznymi.	K_U12
NKN_U06	Absolwent potrafi współpracować z zespołem terapeutycznym (lekarzem, neurologopedą, fizjoterapeutą, logopedą) w procesie diagnozy i rehabilitacji.	K_U19
NKN_U08	Absolwent potrafi formułować opinie neuropsychologiczne i neurologopedyczne oraz komunikować ich wyniki pacjentowi, rodzinie i zespołowi terapeutycznemu.	K_U12
NKN_K01	Absolwent jest gotów do przestrzegania zasad etyki zawodowej w pracy z pacjentem neurologicznym, w szczególności poszanowania jego godności, autonomii i prawa do poufności.	K_K01
NKN_K02	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i rehabilitacyjnych oraz uwzględniania indywidualnych potrzeb pacjenta.	K_K02
NKN_K03	Absolwent jest gotów do współpracy w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym oraz do stałego doskonalenia swoich kompetencji zawodowych.	K_K02, K_K10
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		150
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		6

Nazwa przedmiotu kształcenia: Wstęp do logopedii

Forma zajęć:	Wykład Ćwiczenia
---------------------	---------------------

Cele kształcenia

- C1** zapoznanie studentów z podstawową wiedzę na temat logopedii- jej przedmiotem, zadaniami, działami oraz rodzajami zaburzeń mowy;
- C2** wprowadzenie w problematykę klasyfikacji zaburzeń mowy i języka;
- C3** dostarczenie słuchaczom wiedzy na temat budowy i fizjologii narządu mowy, głosu i słuchu w zakresie niezbędnym dla logopedy.

Program kształcenia (treści nauczania). Zajęcia realizowane w Górnośląskim Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach, z udziałem pacjentów.

Wykłady:

T1. Logopedia jako dyscyplina teoretyczno-praktyczna – przedmiot, zadania i działy logopedii.

T2. Komunikacja językowa, mowa i język – podstawowe pojęcia:

- o pojęcie mowy i języka,
- o funkcje języka i wypowiedzi,
- o składniki mowy,

- mechanizm nadawania i odbioru mowy,
- kompetencje i sprawności językowe.

T3. Klasyfikacje zaburzeń mowy – przyczynowa, objawowa, logopedyczna.

T4. Anatomiczno-fizjologiczne podstawy mowy:

- budowa i funkcje narządów mowy,
- mechanizm powstawania głosu i artykulacji,
- rola narządu słuchu w procesie komunikacji.

T5. Ogólna charakterystyka zaburzeń mowy:

- dyslalia,
- nosowanie,
- opóźniony rozwój mowy,
- jąkanie i gielkot,
- dyzartria,
- afazja,
- zaburzenia mowy w niedosłuchu,
- zaburzenia mowy w chorobach psychicznych i niepełnosprawności intelektualnej.

T6. Koncepcja i organizacja opieki logopedycznej w Polsce.

Ćwiczenia:

T7. Analiza przykładów komunikacji językowej – różnicowanie błędu językowego, wady wymowy i przejęzyczenia.

T8. Rozpoznawanie podstawowych rodzajów zaburzeń mowy na podstawie nagrań audio i wideo.

T9. Praktyczne zastosowanie klasyfikacji zaburzeń mowy – analiza przypadków.

T10. Wstęp do procedury diagnozy logopedycznej – omówienie elementów wywiadu i obserwacji.

T11. Rola współpracy interdyscyplinarnej w diagnozie i terapii zaburzeń mowy.

Literatura podstawowa:

Wykłady/ ćwiczenia:

1. Gałkowski T., Jastrzębowska G. (red.), Logopedia. Pytania i odpowiedzi. Podręcznik akademicki, Opole 2003, t. 1-2. (Tom 1 rozdziały: 2,3,5. Tom 2 rozdziały: 3,5)
2. Jastrzębowska G., Podstawy teorii i diagnozy logopedycznej, Opole 1998. (rozdziały: 2,3,4)
3. Grabias S., Mowa i jej zaburzenia, „Audiofonologia” 1997, t. 10.
4. Minczakiewicz E., Mowa-rozwój-zaburzenia-terapia, Kraków 2010. (rozdziały: 2,3,4)

Literatura uzupełniająca:

1. Minczakiewicz E., Mowa-rozwój-zaburzenia-terapia, Kraków 2010.
2. Obrębowski A., Anatomiczne i fizjologiczne podstawy zaburzeń mowy, „Logopedia” 20, Lublin 1993.

Efekty uczenia się dla przedmiotu
wykład

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_W03	Absolwent zna metody diagnozy neuropsychologicznej i neurologopedycznej dzieci, młodzieży i dorosłych oraz ich podstawy teoretyczne i kliniczne.	K_W15
NKN_W04	Absolwent zna metody rehabilitacji neuropsychologicznej i neurologopedycznej oraz zasady wspomagania funkcji poznawczych, emocjonalnych i komunikacyjnych pacjentów neurologicznych.	K_W12

Efekty uczenia się dla przedmiotu
ćwiczenia

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego
NKN_U03	Absolwent potrafi rozpoznawać zaburzenia funkcji poznawczych, w tym uwagi, pamięci, percepcji, funkcji wykonawczych i językowych.	K_U17

NKN_K02	Absolwent jest gotów do odpowiedzialnego podejmowania działań diagnostycznych i rehabilitacyjnych oraz uwzględniania indywidualnych potrzeb pacjenta.	K_K02
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		3

Nazwa przedmiotu kształcenia: Wstęp do neurorehabilitacji		
Forma zajęć:		Wykład
Cele kształcenia C1 Zapoznanie studentów z zasadami rehabilitacji neurologicznej, schorzeniami neurologicznymi, wskazaniami i przeciwwskazaniami do usprawniania (szczególnie dotyczących stanu psychicznego). C2 Kształtowanie umiejętności współpracy w ramach zespołu rehabilitacyjnego, znajomość specyfiki pracy w oddziale rehabilitacji neurologicznej i warsztatu . C3 Zdobywanie umiejętności planowania programu rehabilitacji dla pacjentów z zaburzeniami funkcji psychicznych, wiedzy o nowych technologiach przydatnych w pracy psychologa i kompetencji w zakresie oceny wyników swojej pracy (podstawy klinimetrii).		
Program kształcenia (treści nauczania). Wykłady: T1. Historia i podstawowe zasady rehabilitacji – polska szkoła rehabilitacji T2. Zasady funkcjonowania rehabilitacji neurologicznej w Polsce T3. Przegląd schorzeń będących w spektrum zainteresowania neurorehabilitacji T4. Wskazania do neurorehabilitacji w tym rehabilitacji neuropsychologicznej T5. Przeciwwskazania do rehabilitacji ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonowania poznawczego T6. Planowanie programu rehabilitacji i współpraca psychologa w ramach zespołu rehabilitacyjnego „TEAM-u” T7. Specyfika pracy psychologa z pacjentem neurologicznym – przypadki kliniczne T8. Warsztat pracy psychologa w oddziale rehabilitacji neurologicznej T9. Nowoczesne technologie medyczne w służbie rehabilitacji neuropsychologicznej (cyberoko, wirtualna rzeczywistość, wykorzystanie różnych algorytmów odczytu eeg) – T10. Metody oceny wyników pacjenta w neurorehabilitacji – podstawy klinimetrii ze szczególnym uwzględnieniem skal dotyczących stanu psychicznego.		
Literatura podstawowa: Wykłady: 1. Pąchalska, M.: Rehabilitacja neuropsychologiczna: Procesy poznawcze i emocjonalne. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2013 (rozdziały: 1,2) 2. Szepietowska E. M., Daniluk B., (red.): Rehabilitacja neuropsychologiczna: ujęcie holistyczne, Wyd. UMCS, 2018 (rozdziały: 1,2,10) 3. Pąchalska M.: Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu T.2: Procesy komunikacyjne i powrót do społeczeństwa, PWN, 2007 (tom 1 rozdziały: 3,4. Tom 2 rozdziały: 6,7,8,9,10,11) 4. Leidler P.: Rehabilitacja po udarze mózgu., PZWL, 2014 (całość) 5. Borowicz A. M: Rehabilitacja osób z zaburzeniami funkcji poznawczych. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2015 (rozdziały: 2,3)		
Literatura uzupełniająca: • Borowicz A. M: Rehabilitacja osób z zaburzeniami funkcji poznawczych. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2015		
Efekty uczenia się dla przedmiotu wykład		
Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie efektu do efektu kierunkowego

NKN_W04	Absolwent zna metody rehabilitacji neuropsychologicznej i neurologopedycznej oraz zasady wspomagania funkcji poznawczych, emocjonalnych i komunikacyjnych pacjentów neurologicznych.	K_W12
NKN_U05	Absolwent potrafi dokonać analizy funkcjonowania psychicznego pacjenta neurologicznego z uwzględnieniem jego stanu klinicznego, rozwojowego i środowiskowego.	K_U08
NKN_U06	Absolwent potrafi współpracować z zespołem terapeutycznym (lekarzem, neurologopedą, fizjoterapeutą, logopedą) w procesie diagnozy i rehabilitacji.	K_U14
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu		75
Liczba punktów ECTS dla przedmiotu		3